

Apion austriacum Wagner, 1904, en ny dansk spidsmussnudebille

(Coleoptera, Apionidae)

Jan Pedersen

Pedersen, J.: *Apion austriacum* Wagner, 1904, a new danish weevil (Coleoptera, Apionidae).

Ent. Meddr 62: 7-8. Copenhagen, Denmark 1994. ISSN 0013-8851.

Apion austriacum Wagner, 1904, is recorded as new to Denmark. It was first recorded in 1992 from Vodrup Klint on the island of Ærø. Later it has turned out that material exists from the same locality taken as early as 1961. In 1992 the species was also found on the island of Funen. Diagnostic characters and notes on biology are given.

Jan Pedersen, Næstvedvej 12, DK-4760 Vordingborg, Danmark.

I påskeferien, den 16.4.1992, var jeg sammen med Michael Hansen og Sigvald Kristensen på en lille éndags ekskursion til Ærø. Vi havde alle med store forventninger set frem til denne tur, da ingen af os havde været på øen før. Vi ankom tidligt på eftermiddagen og tog direkte til den navnkundige lokalitet, Vodrup Klint. Denne lokalitet er en sydvest-ventet havskrænt af yderst fin naturhistorisk kvalitet med en rig repræsentation af varmekrævende plantearter.

Skråningerne er flere steder afgræsset af kvæg, og kun den nederste del helt ud til stranden er en næsten lodret skrænt uden vegetation. Efter at have nydt udsigten og fantaseret om alle de billearter, der måtte være på et så indbydende sted, gik vi med stor iver i gang. Men desværre, da vi havde klatret rundt på skrænten i flere timer uden at finde noget nævneværdigt, var det ligesom iveren fortog sig drastisk. Desuden var vejret imod os, idet det var meget koldt og blæsende. Nærmest i desperat håbløshed bankede jeg nogle små blade af en tilfældig ung Stor knopurt. Det eneste, der faldt ned i bakken, var et par *Apion*, en stor og en lille art. Det viste sig, at den store art var *Apion penetrans* Germar, 1817 og den lille art viste sig overraskende at være en ♂ af den til *Api-*

on armatum Gerstaecker, 1854, nærtstående art – *Apion austriacum* Wagner, 1904, som ikke tidligere er meldt fra Danmark.

Senere har også Michael Hansen fundet arten i stort antal den 15.-16.5.1992 flere steder på klinten, typisk på planter der stod frit og dermed meget varmt.

De danske fund

Efter en gennemgang af ZM's samling viste det sig, at der under *Apion armatum* Gerst. faktisk sad 9 eks. af *Apion austriacum* Wagn. pudsigt nok fra – Vodrup Klint, Ærø. Alle 9 eks. er fanget af Frits Bangsholt 24.8.1961 (3 stk.) og 26.7.1968 (6 stk.). Således kan de i første tillæg til fortegnelsen (Hansen, 1970) under *Apion armatum* Gerst. nævnte fund fra Ærø alle henføres til *Apion austriacum* Wagn., idet der fra bemeldte lokaliteter ikke fandtes eksemplarer af *Apion armatum* Gerst.

Desuden har også Palle Jørum fundet arten på samme lokalitet 28.4.1987 og 15.4.1992. Det ser ud til, at arten har en fin bestand på Ærø og har haft det længe.

Meget overraskende fandt Jan Boe Runge arten senere på året (8.8.1992) ved Sønderby Klint på Sydvestfyn. Også her fandtes arten i stort antal, og denne gang helt friskklækket.

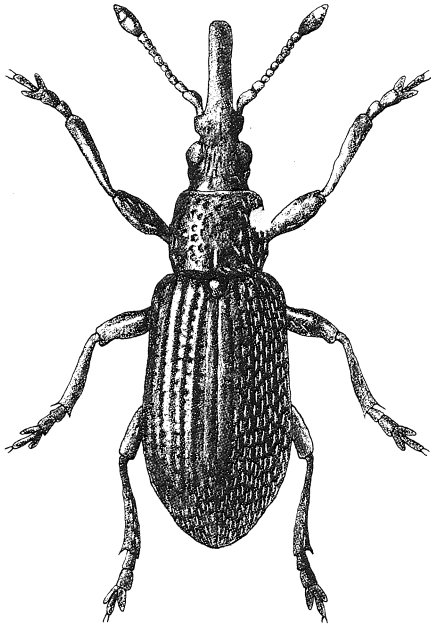

Fig. 1. *Apion armatum* Wagner. Længde 1,8-2,0 mm. J. Pedersen del.

de dyr på både Stor knopurt (*Centaurea scabiosa*) og Alm. knopurt (*Centaurea jacea*). Her - som på Vodrup Klint - fandtes arten i selskab med *Apion penetrans* Germ. og *A. onopordi* Kirby, 1808.

Kendetegn

Apion austriacum Wagn. kan indføres i bestemmelsesnøglen i »Danmarks Fauna« (Hansen, 1965), ved på side 426, linje 2 f.o. at ændre »66. *armatum*« til »2a« og herefter indføre:

- 2a. Vingedækkerne påfaldende smalle, siderne næsten parallelle, svagt og utydeligt behårede 66 *armatum*.
Vingedækkerne lidt bredere, siderne

lidt mere rundede, med iøjnefaldende hvidlig behåring 66a *austriacum*.

66a *A. austriacum* Wagn. (fig. 1). Ligner *A. armatum*, men kendes let fra denne ved de i nøglen nævnte kendetegn samt ved, at den gennemsnitlig er lidt mindre, 1,8-2,0 mm. Vingedækkernes hår lidt kortere i striberne end i stribemellemrummene. Skinnebenedenes rod brunlig. Han og hun meget ens, dog er hannens følehorn en smule længere end hunnens.

Udbredelse

A. austriacum Wagn. bliver overalt i sit udbredelsesområde regnet for en sjældenhed (Lohse, 1981). Lohse betragter den som meget sjælden og stedegen i Mellemeuropa. Her er den i nyere tid kun fundet i Oderberg, Rügen og Fehmarn. Gamle fund foreligger fra Vesttyskland (Hessen, Würtemberg), Mähren, Slovakiet, Østrig (Niederösterreich, Burgenland), Ungarn og Rumænien (Dieckmann, 1977).

Til slut skal rettes en tak til Michael Hansen, Palle Jørum og Jan Boe Runge for fundoplysninger.

Litteratur

- Dieckmann, L., 1977. Beiträge zur Insektenfauna der DDR: Coleoptera - Curculionidae (Apioninae). - *Beiträge zur Entomologie* 27: 7-143.
Hansen, V., 1965. Biller XXI. Snudebiller. - *Danmarks Fauna* 69: 524 pp.
Hansen, V., 1970. Tillæg til Fortegnelse over Danmarks biller (Coleoptera). - *Entomologiske Meddelelser* 38: 223-252.
Lohse, G. A., 1981. Apioninae (pp. 127-183). In Freude, H., K. W. Harde & G. A. Lohse: *Die Käfer Mitteleuropas* 10. 310 pp. Krefeld.